



DOOR CHRISTL FOEKEMA

Zorghelden en hun ambitie voor digitale zorginnovatie

Een jaar geleden presenteerden we in ICT&health zeventien zorghelden, een benaming die secretaris-generaal Erik Gerritsen (VWS) aan hen toekende in de tijd dat er nog geen corona was. Het gaat om zorgprofessionals die bezig zijn met zorginnovatie, vaak samen met hun patiënten en cliënten. "Zij zijn de zorghelden, die de digitale transformatie daadwerkelijk in de praktijk brengen", aldus Gerritsen in ICT&health 6, 2019.

In de afgelopen edities heeft u via hun columns kunnen kennismaken met telkens twee zorghelden. We vroegen hen naar hun ambitie als het gaat om technologische innovatie in de zorg. In dit afsluitende nummer van het jaar sluiten we ook de serie af met de

laatste vijf zorghelden. Wat was hun ambitie, hoe heeft hun plan vorm gekregen in 2020 en hoe kijken zij in deze turbulente tijd naar digitale zorg?



Stroomversnelling van content en context

Markus Oei, KNO-arts Flevoziekenhuis Almere, wilde in 2019: "Verleg de focus van 'patiënten beter maken' naar 'betere patiënten maken'. Geef ze (be)grip op gezondheid en ziekte. Met betrouwbare, begrijpelijke en reproduceerbare digitale informatie op maat."

Markus Oei is al tien jaar bezig met de vraag: hoe kan ik patiënten meer grip op en begrip van hun ziekte en gezondheid geven? "Het beste is als mensen geen patiënt worden. Wat wij in de zorg doen, is steeds effectiever proberen te dweilen, terwijl je beter de kraan kunt dichtdraaien. De sleutel is kennis. Met méér kennis maken mensen betere en gezondere keuzes en zien we de zorgconsumptie dalen. Ook als ze ziek zijn. In het afgelopen jaar hebben we in digitale informatievoorziening (door corona) een spurt gemaakt."

"Een modulair patiënten-informatieconcept bedoeld voor vaccinatie,

hebben we op verzoek van VWS binnen enkele weken omgevormd tot een corona-informatieproject (www.coronacentrum.nl). Hier kan elke zorgverlener gratis het Inforum-platform gebruiken om corona-informatie op maat te sturen, geaccrediteerd door de Stichting Betrouwbare Bron. Daarnaast is door de coronacrisis het digitaal voorlichten via Inforum met tientallen procenten gestegen, omdat dat ook bij video of telefoon werkt."

"Met MedMij zijn we bezig om stappen te zetten naar context-data integratie in portalen. Want data heeft context nodig om zinvol en begrijpelijk te zijn (zie ook de bijdrage van Markus Oei in ICT&health 5, pagina 58-59, red.). Van data naar duiding. Informatie wordt pas relevant als deze op jouw situatie is toegespitst. Voor begin 2021 is een proof of concept van context integratieportals met PGO's (VIPP5) gepland. Zo zijn er binnen een jaar grote stappen gemaakt naar integraal relevante digitale informatie bij patiënten brengen voor een beter begrip." ■



Meer cliënten, meer structuur

Tier Braams, wondconsulent, gespecialiseerd verpleegkundige Careyn, zei in 2019: "ICT kan de communicatie en veiligheid in de zorg enorm verbeteren. Maar omdat al die verschillende systemen niet met elkaar 'praten', verslechtert de communicatie en veiligheid juist."

Dagelijks reed Tier Braams 50 tot 100 kilometer door de wijde regio om bij cliënten thuis wonden te beoordelen en te overleggen met wijkverpleegkundigen. In de coronatijd bleek de WZA (Wond Zorg App) een fantastisch hulpmiddel om het thuiswerken mogelijk te

maken. "Als wondconsulent is het mijn taak om vanuit een helicoptervisie wijkverpleegkundigen bij te staan. Zij maken bij de cliënt thuis een foto van de wond, die ik direct in het dossier kan zien. Dit bespaart tijd en verbetert de communicatie en de samenwerking in de wondzorgketen. Onze werkwijze hebben we aangepast. Tot voor kort was dat vraaggestuurd: pas als de zorgverlener het niet meer wist, werd ik ingeschakeld. Nu bespreken we gestructureerd alle cliënten. We hebben iedereen beter in beeld en kunnen veel sneller het wondbeleid bijsturen. Ik kan nu minstens vijf keer zoveel cliënten zien." ■



Zorglandschap gaat op de schop

Dirk Peek, anesthesioloog-pijnspecialist Zuyderland Medisch Centrum, zei in 2019: "Zorginnovatie komt maar moeizaam tot stand. Goede initiatieven met aantoonbaar (pilot)resultaat moeten omarmd worden in het belang van de patiënt in plaats van de zorgorganisatie of -verlener."

Als oprichter van TeSo Telemedicine blijft Dirk Peek zich onvermoeibaar en onverstoord inzetten voor zijn dromen om de zorg te verbeteren. Hij was grondlegger van telemedicine in de ambulancezorg. Een virtueel aanwezige specialist kan onderweg al afwezen naar welk ziekenhuis de patiënt het beste kan worden vervoerd en onderweg reeds desgewenst medisch advies geven.

"Het plan is door de technische fase heen en ik heb alle stakeholders erbij betrokken, maar het is frustrerend te moeten concluderen dat deze specifieke telemedicine-oplossing niet gaat vliegen. Ik heb uitgeplozen

waar dat aan ligt. Dan kom je op zaken als individuele visies en nemen van verantwoordelijkheid van de verschillende stakeholders, financiële prikkels, organisatorische zaken etc. Al met al te veel duimen omlaag."

"De nominatie als zorgheld heeft me in het buitenland wel bekendheid opgeleverd. Inmiddels werk ik aan een nieuwe telemedicine-oplossing samen met Hippo-Technology, gespecialiseerd in zogenoemde Head-Mounted-Displays (een soort van Google Glass) en ben bezig met projecten in onder andere Brazilië en India. In die landen zijn veel minder dokters en ziekenhuizen. Ze hebben digitale technologie veel meer omarmd, zijn er veel meer op aangewezen. In Nederland ben ik ook bij andere nieuwe initiatieven betrokken geraakt. Door COVID zie je dat digitale zorg een vlucht neemt, ook telemedicine. Het daalt veel meer in. Het hele zorglandschap zal op de schop gaan. Als arts doe ik mijn polikliniek nu bijna volledig vanuit huis. Een jaar geleden werd dat als vreemd ervaren door de patiënt, nu niet meer." ■



Nuance aanbrengen in automatisering

Ronald Petru, kinderarts-intensivist/clinical data scientist Radboudumc, gaf in 2019 aan: "De bijna onbegrensde mogelijkheden van de digitale wereld moeten we persoonsgericht toepassen op de patiënt en de zorgverlener. In dienst van de menselijke meerwaarde in het zorgproces."

Ronald Petru was een van de eerste CMIO's in Nederland en mede-oprichter van het landelijk netwerk van CMIO's. Ook al is hij gestopt als CMIO, hij blijft twee werelden combineren: de ene week werkt hij in de patiëntenzorg, de andere week op de afdeling informatiemanagement.

"Ik ben al jaren bezig met artificiële intelligentie. In de samenleving zijn heel veel taken en diensten geautomatiseerd, denk aan OV,

boodschappen doen en vakanties boeken. Alles gaat online. Die wereld probeer ik te vertalen naar de gezondheidszorg. In een jaar tijd verandert er niet zo veel, dat is eigenlijk een te korte tijdsspanne. We zijn nu bezig met algoritmes die kunnen helpen voorspellen hoe de situatie van patiënten zal veranderen. Bijvoorbeeld: welke patiënt gaat binnenkort een ernstige bloedvergiftiging krijgen? Als je dat weet, kun je proactief ingrijpen. Of wat is de conditie van een kind dat binnenkort geboren wordt? Daar kun je met de zorg op inspelen."

"Ik vind het belangrijk om de nuance aan te brengen in wat we wel en niet kunnen automatiseren in de geneeskunde. De technologie moet in dienst staan van de relatie zorgverlener-patiënt en moet de administratieve lasten verlichten, aanvullende kennis en veiligheid bieden. Dan kunnen zorgverleners werken op de manier die zij willen en waarvoor ze zijn opgeleid: de patiënt als mens centraal stellen" ■



Gebruik nu echt de ervaring van de patiënt

Nicole Plas, oprichter stichting Doneren en Transplanteren, stelde in 2019: "Hoe dichterbij de patiënt je implementeert, des te beter de kwaliteit. Gebruik zijn ervaringsdeskundigheid in een zo vroeg mogelijk stadium om de innovatie te laten slagen."

Nog steeds ziet Nicole een versnippering van het implementeren van e-health. Leveranciers vertellen, hoe goedbedoeld ook, allemaal hun eigen verhaal over hun eigen tool. "In de ontwikkelingsfase komt de patiënt vaak als laatste in beeld, bij veel ontwerpen komt de patiënt soms helemaal niet van pas. De kennis en emoties van patiënten vallen véél beter te benutten. Ik snap dat het lastig is om ze te vinden, maar toch, elke patiënt is er één. Als chronisch patiënt en met mijn ervaring voor

Doneren en Transplanteren weet ik hoe de zorg in elkaar steekt. Ik wil graag iets bijdragen aan de rol van de patiënt in het zorgproces."

"Natuurlijk zie ik ook veel mooie dingen en er gebeurt veel in deze coronaperiode: samenwerken, verbinden. Maar e-health blijft een versnipperd geheel, omdat de zorg nu eenmaal zo versnipperd is. Op LinkedIn zie ik ontwikkelingen voorbij komen waarvan ik denk: wie wil je ermee bereiken? Waar is de patiënt in je verhaal? Welk probleem wil je eigenlijk oplossen? Wat me ook verbaast, is dat ik toch nog vaak informatie moet herhalen als ik bij een zorgverlener kom. Dat zou nu niet meer nodig moeten zijn. Ik wil mijn visie op zorg graag verder brengen als spreker en adviseur, maar vanwege het coronavirus zet ik mijn inbreng voor nu bewust op een laag pitje." ■

Kies uw Zorgheld 2021

Ook in 2021 krijgt u de kans om uw Zorgheld aan te dragen. Meldt nu alvast de persoon aan die u als Zorgheld van 2021 wil terugzien. Mail naar redactie@icthealth.nl